TET CUM TRT - 2018

TGT – SANSKRIT

1. ప్రపంచ పర్యావరణ దినోత్సవము

   1. జూన్ 5న

   2. జులై 1న

   3. డిసెంబరు 1న

   4. జనవరి 12న

   प्रपञ्च पर्यावरणदिनोत्सवम्

   1. जून् 5 दिनाङ्के

   2. जुलै 1 दिनाङ्के

   3. डिसेंबर् 1 दिनाङ्के

   4. जनवरी 12 दिनाङ्के

2. 2002 సంవత్సరం నుండి ఈ ఖండం 100 క్యూబిక్ కిలోమీటర్లకు పైగా మంచును కోల్పోతూ ఉంది.

   1. ఆస్ట్రేలియా

   2. ఆసియా

   3. ఆఫ్రికా

   4. అంటార్కిటికా

   2002 संवत्सर तः एतत् खण्डं 100 क्यूबिक् किलो मीटर परिमितादधिकं हिमस्य लुप्ततां प्राप्नोति

   1. आस्ट्रेलिया

   2. आसिया

   3. आफ्रिका

   4. अंटार्किटिका

3. ప్రపంచంలో అతిపెద్ద ద్వీపము

   1. న్యూగినియ
   2. గ్రీన్‌లాండ్
   3. బోర్నియ
   4. మడగాస్కర్

   प्रापञ्चे अति विशालं द्वीपम्

   1. न्यूगिनिया
   2. ग्रीन्लाण्ड्
   3. बोर्निय
   4. मडगास्कर्

4. సత్యజిత్ రే సినిమా మరియు టెలివిజన్ సంస్థ ఏర్పాటైన సంవత్సరము.

   सत्यजित् रे चलचित्रं, दूरदर्शिनीसंस्था च अस्मिन् संवत्सरे प्रारब्धे

   1. 2005
   2. 1997
   3. 1995
   4. 2004

5. ఈ ఉపనిషత్తునుండి 'సత్యమేవ జయతే' అనుసూక్తిని సంగ్రహించారు.

1. కేన
2. ముండక
3. కఠ
4. ఈశావాస్య

''सत्यमेव जयते'' इति सूक्तिः अस्मात् उपनिषदः स्वीकृतः

1. केन
2. मुंडक
3. कठ
4. ईशावास्य

6. 2011 సెన్సస్ ప్రకారం షెడ్యూల్డు జాతుల జనాభా శాతం.

2011 जनगणनाधारेण षेड्यूल्ड् जातीयानां जनानां प्रतिशतं

1. 16.6%
2. 46.5%
3. 42.6%
4. 8.6%

7. బానిస (స్లేవ్) రాజవంశస్థాపకుడు

  1. కుతుబుద్దీన్ ఐబక్

  2. బాల్బన్

  3. సుల్తానా రజియా

  4. ఇల్తుష్మిస్

బानिस राजवंशस्थापकः

  1. कुतुबुद्दिन ऐबक्

  2. बाल्बन्

  3. सुल्ताना रजिया

  4. इल्तुष्मिस्

8. ప్లాసీ యుద్ధము జరిగిన సంవత్సరము

प्लासी युद्धम् अस्मिन् संवत्सरे संभूतम्

  1. 1857

  2. 1764

  3. 1757

  4. 1905

9. దొరైస్వామి అయ్యంగార్ ఈ సాధనంలో ప్రఖ్యాత వాయిద్యకారుడు

1. తబ్ల
2. **వీణ**
3. సితార్
4. గిటార్

दोरैस्वामि अय्यंगारः अस्मिन् वाद्ये प्रख्यात वाद्यकारः

1. तब्ल
2. **वीण**
3. सितार्
4. गिटार्

10. ప్రపంచ జనాభాలో భారతజనాభా శాతం

प्रपञ्च जनसंख्यायां भारतदेशजनसंख्या प्रतिशतम्

1. 20.8%
2. 16.8%
3. 2.4%
4. **19.4%**

11. ఇండియాలో అతిపెద్ద ఏకశిలా విగ్రహం

1. గోమటేశ్వర

2. బుద్ధ

3. విష్ణు

4. మహావీర

भारतदेशे अत्युन्नतं एकशिला विग्रहम्

1. गोमटेश्वर

2. बुद्ध

3. विष्णु

4. महावीर

12. 'ఏ పాసేజ్ టు ఇండియా' గ్రంథరచయిత

1. థామస్ హార్టీ

2. W. B. యీట్స్

3. E.M. **ఫార్‌స్టర్**

4. L.K. అద్వాని

''ए पासेज् टु इंडिया'' ग्रंथरचयिता

1. थामस् हार्टी

2. W. B. यीट्स्

3. E.M. फार्स्टर्

4. L.K. अद्वानि

13. 2017 సంవత్సరంలో ఆస్కార్ అవార్డుపొందిన చిత్రం

1. సన్‌లైట్ 7
2. మూన్‌లైట్
3. కసార్
4. జూటోపియ

2017 संवत्सरे आस्कार पुरस्कारं प्राप्तं चित्रम्

1. सन्लैट् 7
2. मून्लैट्
3. कसार्
4. जूटोपिया

14. ప్రస్తుత ఆర్థికమంత్రి అరుణ్‌జైట్లీ ఆర్థిక చేరిక సూచికను ప్రారంభించినరోజు.

1. November 1st 2018
2. October 2nd 2018
3. October 1st 2018
4. September 25th 2018

प्रस्तुत आर्थिकमन्त्रिणा अरुण्जैटली महोदयेन आर्थिकसंयोगसूचिका अस्मिन् दिने प्रारब्धा

1. नवंबर् 1, 2018
2. अक्टोबर् 2, 2018
3. अक्टोबर् 1, 2018
4. सेप्टेंबर् 25, 2018

15. SATAT విస్తృతరూపము

1. సస్పెండెడ్ ఆల్టర్‌నేటివ్ టువాడ్స్ అగ్రికల్చరల్ ట్రాన్స్‌పోర్టేషన్
2. సస్పెక్టెడ్ ఆల్టర్‌నేటివ్ టువాడ్స్ అనిమల్ ట్రాన్స్‌పోర్టేషన్
3. సబ్జెక్టెడ్ ఆల్టర్‌నేటివ్ టువాడ్స్ ఏంటిబయాటిక్ ట్రాన్స్‌పోర్టేషన్
4. **సస్టెయినబుల్ ఆల్టర్‌నేటివ్ టువాడ్స్ ఎఫోర్డబుల్ ట్రాన్స్‌పోర్టేషన్**

SATAT विस्तृतरूपम्

1. सस्पेंडेड् आल्टर्नेटिव् टुवाड्स् अग्रिकल्चरल् ट्रान्सपोर्टेषन्
2. सस्पेक्टेड् आल्टर्नेटिव् टुवाड्स् अनिमल् ट्रान्सपोर्टेषन्
3. सब्जेक्टेड् आल्टर्नेटिव् टुवाड्स् एंटीबयाटिक् ट्रान्सपोर्टेषन्
4. **सस्टेयिनबुल् आल्टर्नेटिव् टुवाड्स् एफोर्डबुल् ट्रान्सपोर्टेषन्**

16. భూభాగంలో 5.3% గల ఖండం

1. **ఆస్ట్రేలియ**
2. ఆసియ
3. యూరప్
4. ఆఫ్రిక

भूभागे 5.3% युतं खण्डम्

1. **आस्ट्रेलिया**
2. आसिया
3. यूरप्
4. आफ्रिका

17. ఈ నది పడమరవైపుకు ప్రవహించి అరేబియా సముద్రంలో కలుస్తుంది.

1. గోదావరి
2. పెన్నా
3. **నర్మద**
4. కృష్ణ

एषा नदी प्रतीचीं प्रति प्रवहति । अरेबियन् समुद्रे च सम्मिलति ।

1. गोदावरी
2. पेन्ना
3. **नर्मदा**
4. कृष्णा

18. NH2 ఈ నగరాలను కలుపుతుంది.

1. ఢిల్లీ ; ముంబై
2. **ఢిల్లీ ; కోల్‌కత**
3. ముంబై ; చెన్నై
4. శ్రీనగర్ ; కన్యాకుమారి

NH2 मार्गः एते नगरे मेलयति ।

1. डिल्ली ; मुंबै
2. **डिल्ली** ; **कोल्कता**
3. मुंबै ; चेन्नै
4. श्रीनगर ; कन्याकुमारी

19. భాద్రా అభయారణ్యం ఇచ్చటకలదు.

1. కేరళ
2. తమిళనాడు
3. జమ్ము కాశ్మీర్
4. కర్నాటక

भाद्रा अभयारण्यम् अत्रास्ति ।

1. केरला
2. तमिलनाडु
3. जम्मूकाश्मीर्
4. कर्णाटक

20. భారతదేశాధ్యక్షునికి ప్రధానమంత్రిని నియమించే అధికారము కలదని తెలియచేసేభారతరాజ్యాంగ అధికరణము

भारतदेशाध्यक्षस्य प्रधानमंत्रिणं नियमितुं अधिकारमस्तीति ज्ञापकं भारतराज्यांग अधिकरणम्

1. Article 75
2. Article 57
3. Article 77
4. Article 25

21. ధర్మ జ్ఞానం, బ్రహ్మ జ్ఞానం వేదాలలోని మూడు విభాగాలనుండి వచ్చాయి. ఆ మూడు విభాగాలకు చెందనిది

1. కర్మకాండ
2. మననకాండ
3. దైవత్ కాండ (Devt-kand)
4. ఇననకాండ (Inana-kand)

धर्मज्ञानम्, ब्रह्मज्ञानम् च वेदेषु त्रिभ्यः विभागेभ्यः आगतौ । तेषु त्रिषु विभागेषु एतत् नान्तर्भवति ।

1. कर्मकाण्डः
2. मननकाण्डः
3. दैवकाण्डः
4. इननकाण्डः

22. వేదవిద్య ప్రధాన ఉద్దేశ్యం

1. అత్యధికంగా జ్ఞాన అభివృద్ధిని ప్రోత్సహించడం
2. క్రీడాత్మకతను (sportsmanship) పెంపొందించడం
3. దైవభక్తి, మతవిశ్వాసాలు పెంచడం
4. సమయం విలువ బోధించటం

वेदविद्यायाः प्रधानमुद्देश्यम्

1. अत्यधिकतया ज्ञानाभिवृद्धेः प्रोत्साहनम्
2. क्रीडात्मकतायाः अभिवर्धनम्
3. दैवभक्ति, मतविश्वासयोः वर्धनम्
4. कालमूल्यबोधनम्

23. పాఠశాల, పాఠశాల సిబ్బందిని గూర్చి తనిఖీ బృందం అభిప్రాయాలను పొందుపరుచుటకు వాడే రిజిస్టరు

1. లాగ్ బుక్

2. ఉపాధ్యాయుల హాజరు పట్టీ

3. సర్వీస్ రిజిస్టర్

4. అక్విటెన్స్ రోల్

पाठशालामुद्दिश्य, पाठशालाबृन्दमुद्दिश्य परिशीलकबृन्दः स्वाभिप्रायान् उल्लेखयितुं स्वीक्रियमाणं पञ्जीकरणपुस्तकम्

1. लाग्बुक्

2. उपाध्यायानामुपस्थितिपुस्तकम्

3. सेवापुस्तकम्

4. वेतनस्वीकारोल्लेखपुस्तकम्

24. మనకు పాఠశాల రికార్డులు ఇందుకు అవసరం

1. పాఠశాలకు ప్రాచుర్యం కల్పించటానికి

2. పాఠశాలలో వాడే ప్రక్రియలు, పద్ధతుల్లో తప్పులను గమనించటానికి

3. పాఠశాల విజయవంతంగా పనిచేయటానికి

4. విద్యార్థులు మరియు ఉపాధ్యాయుల లోపాలను ఎత్తిచూపటానికి

पाठशालाविषयपञ्जीकरणपुस्तकानि एतदर्थमावश्यकानि

1. पाठशालायाः प्राचुर्यकल्पनाय

2. पाठशालासु प्रचलमानप्रक्रियासु, पद्धतिषु दोषग्रहणाय

3. विजयपूर्वकं पाठशालाप्रचालनाय

4. विद्यार्थिनाम् उपाध्यायानां च दोषान् उद्धृत्य सूचनाय

25. 'ప్రజాస్వామ్యం విద్యకు కట్టుబడుట' అనేది అందరికి తెలిసిన వాస్తవం. విద్యకు మరియు ప్రజాస్వామ్యానికి మధ్య సంబంధాన్ని తెల్పినవారు.

1. జీన్ పియాజే
2. జాన్ డ్యూయీ
3. మహాత్మాగాంధీ
4. ప్లేటో

''प्रजास्वाम्यं विद्यायाः निबद्धं भवति'' इति सर्वैः ज्ञातं वास्तवविषयम् । विद्यायाः प्रजास्वाम्यस्य मध्ये सम्बन्धस्य ज्ञापकः

1. जीन् पियाजे
2. जान् ड्यूयी
3. महात्मागान्धिः
4. प्लेटो

26. ప్రపంచ బాలకార్మిక వ్యతిరేక దినం సందర్భంగా జూన్ 17, 2018న కృష్ణానది ఒడ్డున వారం పాటు జరిగిన కార్యక్రమం

1. ఇన్‌స్పైర్
2. బడిపిలుస్తోంది
3. బడికివస్తా
4. స్వచ్ఛ విద్యాలయ

प्रपञ्चबालकार्मिकव्यतिरेकदिनोत्सवसन्दर्भेण जून् 17, 2018 वर्षे कृष्णानधाः तीरे सप्तदिनानि प्रचालितं कार्यक्रमम्

1. इन्स्पैर
2. बडिपिलुस्तोन्दि (पाठशाला आह्वयति)
3. बडिकिवस्ता (पाठशालाम् आगच्छामि)
4. स्वच्छविद्यालय

27. సమాచార హక్కు చట్టం 2005 పరిధిలో లేని రాష్ట్రం

1. సిక్కిం
2. గోవా
3. **జమ్ము మరియు కాశ్మీర్**
4. అస్సాం

समाचारस्वाम्यशासनं 2005 सीमायाम् एतत् राष्ट्रं नास्ति

1. सिक्किम्
2. गोवा
3. **जम्मु, कश्मीर् च**
4. अस्साम्

28. విద్యాహక్కు చట్టం 2009 (RTE-2009) ప్రకారం తరగతిలో విద్యార్థులు 61 నుండి 90 మధ్యవున్నట్లయితే ఇంతమంది ఉపాధ్యాయులను నియమించాల్సి ఉంటుంది

1. ఇద్దరు
2. ఒక్కరు
3. **ముగ్గురు**
4. నలుగురు

विद्यास्वाम्यशासनं 2009 (RTE-2009) प्रकारेण विद्यार्थिनः कक्ष्यायां 61 तः 90 मध्ये तिष्ठन्ति चेत् उपाध्यायानां नियामकसंख्या एवं भवति ।

1. द्वयोः
2. एकस्य
3. **त्रयाणां**
4. चतुर्णां

29. ఏ విషయ అధ్యయనానికైనా ఒకే ఒక్క పుస్తకాన్ని సూచించ కూడదు. నిర్దేశించిన ప్రమాణాలను సంతృప్తి పరిచే విధంగా తగినన్ని పుస్తకాలను సూచించాలి. వాటిని ఎంపిక చేసే స్వేచ్ఛ పాఠశాలకు అప్పగించాలి. ఈ సూచన చేసిన కమీషన్

1. మాధ్యమిక విద్యా కమీషన్

2. కొఠారి కమీషన్

3. హంటర్ కమీషన్

4. జాతీయ విద్యా విధానం (1986)

यस्य कस्यापि विषयस्य अध्ययनाय एदमेव पुस्तकं न सूचयेत् । निर्दिष्टप्रमाणानां सन्तृप्तिकरणाय आवश्यकपुस्तकानि सूचनीयानि । तेषां समीकरणे पाठशालायाः स्वेच्छा देया इति सूचितायोगः

1. माध्यमिकविद्यायोगः

2. कोठारि आयोगः

3. हण्टर् आयोगः

4. जातीयविद्याविधानम् (1986)

30. జాతీయ విద్యాప్రణాళిక చట్రం 2005 సూచించిన మొత్తం ఇంటిపని సమయానికిచెందనిది

1. రెండవ తరగతి వరకు ఇంటిపని ఇవ్వకూడదు, మూడవ తరగతి నుండి వారానికి 2 గంటలు ఇంటిపని ఇవ్వాలి.

2. మాధ్యమిక పాఠశాల విద్యార్థులకు రోజుకు ఒక గంట చొప్పున వారానికి 5 నుండి 6 గంటలు ఇంటిపని ఇవ్వాలి

3. **పూర్వ ప్రాథమిక స్థాయిలోని రాతపని మొదలు పెట్టాలి. ఇది వారానికి ఒక గంట ఉండాలి.**

4. సెకండరీ మరియు హైయర్ సెకండరీ విద్యార్థులకు రోజుకు 2 గంటలు చొప్పున వారానికి 10 నుంచి 12 గంటలు ఇంటి పని ఉండాలి.

जातीयविद्याप्रणालिकाबन्धनं - 2005 सूचितस्य समस्तगृहकार्यस्य असम्बद्धम्

1. द्वितीयकक्ष्यापर्यन्तं गृहकार्यं न भवेत्, तृतीयकक्ष्यातः सप्ताहस्य घण्टाद्वयं गृहकार्यं दातव्यम्

2. माध्यमिकपाठशालाविद्यार्थिनां दिनस्य एकघण्टामात्रम् आहत्य सप्ताहस्य 5 तः 6 घण्टाः गृहकार्यं दातव्यम्

3. **पूर्वप्राथमिकस्तरे लेखनकार्यस्य प्रारम्भः भवेत् । एतत् सप्ताहस्य एकघण्टामात्रं भवेत्**

4. माध्यमिक - माद्यमिकोन्नत विद्यार्थिनां दिनस्य घण्टाद्वयम् आहत्य सप्ताहस्य 10 तः 12 घण्टाः गृहकार्यं भवेत् ।

31. వైయక్తిక భేదాలకు కారణాలు ఎల్లప్పుడూ....

1. అనువంశికము
2. ఆర్థిక సామాజిక అంశాల ప్రభావము
3. వ్యక్తిగత మరియు భావోద్వేగ అంశాలు
4. **పరిసరాలు మరియు అనువంశికత**

वैयक्तिकभेदानां कारणानि सर्वदा .....

1. अनुवंशिकः
2. आर्थिकसामाजिकांशानां प्रभावः
3. व्यक्तिगताः अपि च भावोद्वेगांशाः
4. **परिसराः अपि च आनुवंशिकता**

32. జ్ఞాపకశక్తిని పూర్తిగా కోల్పోవడాన్ని ఇలా అంటారు.

1. **ఆమ్నీషియా**
2. దమనం
3. కన్సాలిడేషన్
4. తిరోగమన అవరోధం

ज्ञापकशक्तेः संपूर्णलोपमेवं वदन्ति

1. **आम्मीषिया**
2. दमनम्
3. कन्सालिडेषन्
4. तिरोगमनावरोधः

33. ప్రక్షేపక పరీక్షలను కింది వాటిలో దీనిని మాపనం చేయుటకు ఉపయోగిస్తారు

1. ప్రజ్ఞ
2. సృజనాత్మకత
3. **మూర్తిమత్వము**
4. అభ్యసనము

प्रक्षेपकपरीक्षाः अधस्तनेषु एतं मापनं कर्तुमुपयोगं कुर्वन्ति ।

1. प्रज्ञा
2. सर्जनात्मकता
3. **मूर्तिमत्वम्**
4. अभ्यसनम्

34. "ఆహా! నేను కనుగొన్నాను!" అనే ఉద్వేగం దీనికి సంబంధించినది

1. భావోత్పత్తి
2. **ప్రకాశం**
3. పునఃశ్చరణ
4. సన్నాహం

''हा हा ! अहम् आविष्कृतवान् ।'' इति उद्वेगः अस्य सम्बद्धः भवति ।

1. भावोत्पत्तिः
2. **प्रकाशः**
3. पुनश्चरणम्
4. सन्नाहः

35. థిమాటిక్ అప్పర్ సెప్షన్ పరీక్షలో ఒక వ్యక్తికి ఇచ్చే కార్డుల సంఖ్య

थिमाटिक् अप्पर् सेप्षन् परीक्षायाम् एकस्य व्यक्तेः दीयमानपत्र संख्या

1. 30
2. 10
3. 20
4. 31

36. ఈ కింది వానిలో మూర్తిమత్వ లక్షణము కానిది

1. ఏకైకమైనది మరియు నిర్దిష్టమైనది
2. వంశపారంపర్యం మరియు పరిసరాల ప్రభావాల ఫలితం
3. స్థిరంగా ఉంటుంది.
4. వ్యక్తికి చెందిన అన్ని అంశాలను కలిగి ఉంటుంది.

अधस्तनेषु मूर्तिमत्वलक्षणं न भवति

1. एकैकम् अपि च निर्दिष्टम्
2. वंशपारंपर्यस्य अपि च परिसराणां प्रभावाणां फलितम्
3. स्थिरं भवति
4. व्यक्तेः सम्बद्धसमस्तांशसहितं भवति

37. ప్రజ్ఞలో సమూహ కారక సిద్ధాంతాన్ని ప్రతిపాదించిన వారు

1. స్పియర్‌మన్
2. **థర్‌స్టన్**
3. టెర్మన్
4. గిల్‌ఫర్డ్

प्रज्ञायां समूहकारकसिद्धान्तप्रतिपादकः

1. स्पियर्मन्
2. **थर्स्टन्**
3. टेर्मन्
4. गिल्फर्ड्

38. అనుభవం ఆధారంగా ప్రవర్తనలో వచ్చే మార్పును ఇలా అంటారు.

1. **అభ్యసనము**
2. పునర్బలనము
3. మూర్తిమత్వము
4. ఉద్దీపన

अनुभवाधारेण प्रवर्तनायाम् आगतपरिणाममेवं वदन्ति

1. **अभ्यसनम्**
2. पुनर्बलनम्
3. मूर्तिमत्वम्
4. उद्दीपनम्

39. డిస్లెక్సియా అనునది

1. **పఠన సంబంధ వైకల్యం**
2. రాత సంబంధ వైకల్యం
3. గణిత సంబంధ వైకల్యం
4. ఏకాగ్రత లోపం

डिस्लेक्सिया नाम

1. **पठनसम्बन्धवैकल्यम्**
2. लेखनसम्बन्धवैकल्यम्
3. गणितसम्बन्धवैकल्यम्
4. एकाग्रतायाः लोपः

40. "ప్రత్యేక పరిస్థితులకు అనుగుణంగా మార్పుచెందడమే సర్దుబాటు" అని అభిప్రాయపడ్డవారు

1. షాఫర్
2. **జేమ్స్ డ్రెవర్**
3. జెర్సిల్డ్
4. గేట్స్

''प्रत्येकपरिस्थितीनामनुगुणतया परिणाम एव समन्वयः'' इति अभिप्रायं प्रकटितवान् एषः

1. षाफर्
2. **जेम्स् ड्रेवर्**
3. जेर्सिल्ड्
4. गेट्स्

CONTENT

41. ‘‘मानसं तपः’’ इति एतत् उच्यते ।

    1. ब्रह्मचर्यम्
    2. स्वाध्यायाभ्यसनम्
    3. **भावसंशुद्धिः**
    4. आर्जवम्

42. प्रतिदिनं भोजनात् पूर्वं तुलसीपत्रखादनेन एतत् वर्धते ।

    1. रोगवर्धनशक्तिः
    2. **रोगनिरोधकशक्तिः**
    3. रोगप्रेरणाशक्तिः
    4. रोगसमीकरणशक्तिः

43. ‘‘वीतिहोत्रः इति अस्य नाम

    1. कुबेरस्य
    2. वरुणस्य
    3. वायोः
    4. **अग्नेः**

44. ‘‘रागसमम्’’ एतत् इति वदन्ति ।

1. दुःखम्

2. सुखम्

3. तपः

4. चक्षुः

45. तामसप्रियं भोजनम् एतत् भवति ।

1. अत्युष्णं

2. यातयामं

3. पवित्रमन्नं

4. सारवन्तं

46. काकतीयानां कुलदेवता एषा भवति ।

1. राजराजेश्वरी देवी

2. कनकदुर्गा देवी

3. एकवीरा देवी

4. भद्रकाली देवी

47. हिमस्य भैषज्यमेतत् भवति ।

1. नीरम्

2. क्षीरम्

3. वायुः

4. अग्निः

48. नारायणगुरोः ग्रामस्य नाम एतत् भवति ।

1. चन्द्रगिरि
2. चम्पाजण्डी
3. चेन्नपुरी
4. चिदम्बरम्

49. ''सम्भाषणासन्देशः'' मासपत्रिकायाः वार्षिकशुल्कम्

1. रु 110
2. रु 150
3. रु 180
4. रु 240

50. वृद्धदम्पती 'अमृतफलं' खादित्वा एवमभवताम्

1. मृतौ
2. रोगग्रस्तौ
3. कुब्जौ
4. तरुणौ

51. द्वारं द्वारमटन् भिक्षुः एवं शिक्षते ।

1. अदत्वा मादृशः भूः
2. दत्वा त्वादृशः मा भूः
3. अदत्वा मादृशो मा भूः
4. दत्वा मादृशः भूः

52. ''यं सर्वशैलाः.....'' इति श्लोके दोग्धा

1. हिमालयः
2. भूमिः
3. **मेरुपर्वतः**
4. पृथुः

53. श्रीपर्वतस्य शिखरप्रदेशे एषः वसतीति किंवदन्ती ।

1. चूडाकर्णः
2. **घण्टाकर्णः**
3. वीणाकर्णः
4. कुम्भकर्णः

54. एम्. एस्. सुब्बुलक्ष्मी महोदया अस्मिन् वर्षे जाता

1. **1916**
2. 1926
3. 1936
4. 1906

55. अनेन महोदयेन एकतासम्पादनार्थं गणेशसामूहिकोत्सवानाम् आचरणम् आरब्धम्

1. विवेकानन्देन
2. रामकृष्णपरमहंसमहोदयेन
3. **बालगङ्गाधरतिलक् महाशयेन**
4. गान्धिमहोदयेन

56. रामप्पदेवालयकुड्येषु पेरिणीनृत्यं दृष्ट्वा नटराजरामकृष्णमहोदयः अमुं नाट्यप्राकारं कल्पितवान्

1. कूचिपूडि
2. भरतनाट्यम्
3. कथक्
4. आन्ध्रनाट्यम्

57. ''गुणाः पूजास्थानं गुणिषु न च लिङ्गं न वयः'' इति वाक्यम् अस्मिन् काव्ये वर्तते

1. मेघसन्देशे
2. उत्तररामचरिते
3. भगवद्गीतायाम्
4. भर्तृहरिनीतिशतके

58. इमामहं वेद न तावकीं धियम् इति श्लोके अनन्तरपादम् एतत् भवति ।

1. विबोध्यसे यः स्तुतिगीतिमङ्गलैः
2. विचित्ररूपाः खलु चित्तवृत्तयः
3. निष्कृतिपरेषु परेषु भूरि धाम्नः
4. चिराय पर्येषि सुखस्य साधनम्

59. ''उटजः'' इत्यस्य समानार्थकं पदम्

1. पेटिका
2. कुटीरः
3. यन्त्रः
4. ध्वनिकरः

60. ‘उद्घाटयतु’ इत्यस्य विरुद्धार्थकं पदम्

1. अपसरतु
2. अपाकरोतु
3. निस्सरतु
4. **पिदधातु**

61. ‘माता’ इत्यस्य व्युत्पत्यर्थः

1. माति त्राति
2. मानयति तनोति
3. **माति वर्तते गर्भेऽत्र**
4. महता त्रातीति

62. 1947 - अस्य संस्कृते

1. नवदशशतचत्वारिंशदुत्तरसप्त
2. **सप्तचत्वारिंशदुत्तर नवदशशतम्**
3. एकनवचत्वारि सप्ततिः
4. सप्तचत्वारिंशदुत्तर नवदशसहस्रम्

63. सवर्णदीर्घसन्धेः उदाहरणम्

1. विष्णोऽव
2. अस्त्युत्तरस्याम्
3. हिमालयो नाम
4. **विष्णूदयः**

64. ''हृद्यास्तिक्यम्'' इत्यत्र सन्धिः

1. सवर्णदीर्घसन्धिः
2. **यणादेशसन्धिः**
3. गुणसन्धिः
4. पररूपसन्धिः

65. उपमानोत्तरपदकर्मधारयसमासोदाहरणम्

1. **पार्थिवेन्द्रः**
2. कुसुमकोमलम्
3. चक्रपाणिः
4. दीर्घरज्जुः

66. ''विशालप्रकोष्ठाः'' इत्यत्र समासः

1. उपमानपूर्वपदकर्मधारयसमासः
2. उपमानोत्तरपदकर्मधारयसमासः
3. **विशेषणपूर्वपदकर्मधारयसमासः**
4. अवधारणापूर्वपदकर्मधारयसमासः

67. दधिशब्दस्य पञ्चमीविभक्त्यैकवचनम्

1. दध्ने
2. दध्ना
3. **दध्नः**
4. दध्नि

68. 'जलमुच्' शब्दस्य तृतीयाविभक्ति बहुवचनम्

1. जलमुचः
2. **जलमुग्भिः**
3. जलमुग्भ्यः
4. जलमुचाम्

69. 'इदं' शब्दस्य तृतीयाविभक्ति - एकवचनरूपाणि पुंलिंङ्ग स्त्रीलिंङ्गनपुंसकलिङ्गेषु एवं भवन्ति

1. अनेन - अस्यै - अनेन
2. अनेन - अस्मै - अस्यै
3. **अनेन - अनया - अनेन**
4. इमम् - इमाम् - इदम्

70. 'अमुष्यै' इति रूपमस्यां विभक्त्यां भवति ।

1. तृतीया
2. **चतुर्थी**
3. पञ्चमी
4. द्वितीया

71. षूङ् - प्राणिप्रसवे इत्यस्माद्धातोः आत्मनेपदे लुट् प्रथमपुरुषैकवचनम्

1. सूयते
2. सूयताम्
3. **सविता**
4. सोष्यते

72. वञ्चु - प्रलम्भने - आत्मनेपदे - लृट् उत्तमपुरुषैकवचनम्

1. वाञ्चयिष्यते
2. वञ्चयिताहे
3. वञ्चयै
4. **वञ्चयिष्ये**

73. 'शास्ति' इत्यस्य बहुवचनरूपम्

1. शिष्ट
2. शिष्युः
3. **शासति**
4. शासिष्यन्ति

74. 'दत्ते' इति रूपस्य बहुवचनम्

1. ददति
2. ददुः
3. ददिरे
4. **ददते**

75. ''शिष्यः गुरुं संशयं पृच्छति'' इति वाक्यस्य कर्मणिप्रयोगः

1. शिष्येण गुरुः संशयं पृच्छति ।
2. शिष्येण गुरुणा संशयं पृच्छ्यते ।
3. **शिष्येण गुरुः संशयं पृच्छ्यते ।**
4. शिष्येण गुरुणा संशयं पृच्छति ।

76. वानरेण वृक्षः आरुह्यते इत्यस्य कर्तरिप्रयोगः

1. वानरेण वृक्षः आरुह्यते
2. वानरः वृक्षम् आरोहति
3. वानरेण वृक्षः आरोहति
4. वानरेण वृक्षम् आरोहति

77. ग्रामीणाः देवालयं <u>गत्वा</u> एवमवदन् । गत्वा इत्यत्र प्रत्ययः

1. ल्यप्
2. तुमुन्
3. क्त्वा
4. शतृ

78. <u>क्षमावती</u> धरित्री सदा वन्दनीया - क्षमावती इत्यत्र प्रत्ययः

1. मतुप्
2. तव्यत्
3. अनीयर्
4. क्त

79. इन्द्रवज्रा वृत्ते एते गणाः भवन्ति ।

1. ज - त - ज - र
2. ज - त - ज - ग - ग
3. त - त - ज - ग - ग
4. ज - त - त - ग - ग

80. शिखरिणी छन्दसि यतिः

1. सप्तमस्थाने - द्वादशस्थाने
2. षष्ठस्थाने - एकादशस्थाने
3. पादान्ते
4. चतुर्थ - षट् - सप्तमस्थानेषु

81. यत्र अव्यवधानतया तात्पर्य भेदेन पदानां पुनरुक्तिः भवति तत्र

1. वृत्यनुप्रासः
2. अन्त्यानुप्रासः
3. लाटानुप्रासः
4. मुक्तपदग्रस्तम्

82. ''स्त्रीभिः कामः, प्रियैः चन्द्रः कालःशत्रुभिरैक्षि सः'' इत्यत्र अलङ्कारः

1. दीपकम्
2. उल्लेखः
3. रूपकम्
4. अप्रस्तुतप्रशंसा

83. शिवलीलार्णवकाव्यस्य कर्ता

1. गङ्गाधरशास्त्री
2. जयद्रथः
3. वेदान्तदेशिकः
4. नीलकण्ठदीक्षितः

84. भामिनीविलासकाव्यस्य कर्ता

1. **जगन्नाथः**
2. हेमचन्द्रः
3. गोवर्धनाचार्यः
4. मधुसूदनः

85. 'मुद्राराक्षसम्' इति नाटकरचयिता

1. हर्षवर्धनः
2. **विशाखदत्तः**
3. भट्टनारायणः
4. शूद्रकः

86. 'साहित्यदर्पणम्' इति अलङ्कारशास्त्रग्रन्थस्य कर्ता

1. रुय्यकः
2. वामनः
3. **विश्वनाथः**
4. दण्डी

87. वामन पुराणे श्लोकसंख्या

1. 12,200
2. **10,000**
3. 14,000
4. 16,000

88. शास्त्रकाव्येषु इदं प्रसिद्धं काव्यम्

1. शिवलीलार्णवः
2. कीचकवधकाव्यम्
3. राघवपाण्डवीयम्
4. भट्टिकाव्यम्

89. ईहामृगः इति रूपकभेदस्योदाहरणम्

1. उन्मत्तराघवम्
2. कुसुमशेखरविजयम्
3. मन्मथोन्मथनम्
4. समुद्रमथनम्

90. हर्षचरितरूपाख्यायिकग्रन्थस्य कर्ता

1. पुलिनभट्टः
2. दण्डी
3. बाणः
4. सुबन्धुः

91. अथर्ववेदे सूक्तसंख्या

1. 631
2. 731
3. 831
4. 931

92. ‘काटकसंहिता’ अस्य वेदस्य सम्बन्धि

1. ऋग्वेदस्य
2. सामवेदस्य
3. **यजुर्वेदस्य**
4. अथर्ववेदस्य

93. लौकिकसंस्कृते शेते इति पदस्य प्रयोगः

1. **शयते**
2. शेरते
3. शते
4. शंयते

94. श्रमकाले श्वासप्रश्वासवेगात् स्वरतन्त्रीकम्पनेन तदनुरूप ध्वन्युच्चारणं जायते । इति अस्यसिद्धान्तानुसारेण भवति ।

1. रणनसिद्धान्तः
2. इङ्गितसिद्धान्तः
3. **श्रमध्वनिसिद्धान्तः**
4. समन्वयसिद्धान्तः

95. यत्र शब्दः स्वीयं मौलिकमर्थं बोधयन्नेव सादृश्यात् अर्थान्तरं द्योतयति तत्र

1. अर्थविकासः
2. **अर्थविस्तारः**
3. अर्थसंकोचः
4. अर्थोत्कर्षः

96. ध्वनिविपरिणामे अच्द्वयस्य एकमात्राकः संयोगः

1. Diphthongization

2. Vocalization

3. Monophthongization

4. Assimilation

97. शक्तिर्निपुणता लोकशास्त्रकाव्याद्यवेक्षणात्
काव्यज्ञशिक्षयाभ्यास इति हेतुस्तदुद्भवे । इति वचनेन एतत् ज्ञायते ।

1. काव्योद्भवे शक्तिः निपुणता अभ्यासः व्यस्ततया कारणानि भवन्ति ।

2. काव्योद्भवे शक्तिः निपुणता अभ्यासः इति त्रितयं कारणं भवति ।

3. काव्योद्भवे शक्तिरेव कारणं भवति ।

4. काव्योद्भवे नैपुण्यमेव कारणं भवति ।

98. पण्डितराज जगन्नाथस्य काव्यलक्षणमेतत्

1. वाक्यं रसात्मकं काव्यम्

2. शब्दार्थौ सालङ्कारौ काव्यम्

3. रमणीयार्थप्रतिपादकः शब्दः काव्यम्

4. इष्टार्थव्यवच्छिन्ना पदावली काव्यम्

99. गुणसंप्रदायस्य प्रवर्तकः

1. वामनः

2. विश्वनाथः

3. भामहः

4. दण्डी

100. विभावानुभावेन व्यक्तः संचारिणा तथा ।
रसतामेति रत्यादिः स्थायी भावः सचेतसाम् ।। इति अनेनोक्तम्

1. विद्याधरेण - प्रतापरुद्रीये
2. हेमचन्द्रेण - काव्यानुशासने
3. **विश्वनाथेन - साहित्यदर्पणे**
4. मम्मटेन - काव्यप्रकाशे

101. रसवादे भट्टलोल्लटस्य वादः

1. अनुमितिवादः
2. **उत्पत्तिवादः**
3. अभिव्यक्तिवादः
4. भुक्तिवादः

102. अद्भुतरसस्य स्थायी भावः

1. हासः
2. उत्साहः
3. **विस्मयः**
4. जुगुप्सा

103. काव्यशोभायाः कर्तारो धर्मा गुणाः ।
तदतिशयहेतवस्त्वलङ्कारा: ।
इति अनेनोक्तम्

1. भामहेन
2. अभिनवगुप्तपादेन
3. धनञ्जयेन
4. **वामनेन**

104. विश्वनाथकृते साहित्यदर्पणे अलङ्काराणां संख्या

1. 44
2. 64
3. 84
4. 39

105. वामनः रीतिभेदान् एवमुक्तवान्

1. सा द्विधा वैदर्भी, पाञ्चाली चेति
2. सा त्रिधा वैदर्भी, गौडीया, पाञ्चाली चेति
3. सा एकैव वैदर्भी
4. सा त्रिधा कैशिकी - आरभटी - सात्वती चेति

106. ''काव्यमानन्दाय यशसे कान्तातुल्यतया उपदेशाय च'' इति काव्यप्रयोजनानि अनेन उक्तानि

1. मम्मटेन
2. जगन्नाथेन
3. हेमचन्द्रेण
4. विश्वनाथेन

107. प्रत्याहारो नाम

1. प्रत्याह्रियन्ते संशोधन्ते वर्णाः इति
2. प्रत्याह्रियन्ते संक्षिप्यन्ते वर्णादयः इति
3. प्रत्याह्रियन्ते विसर्जन्ते वर्णाः इति
4. प्रत्याह्रियन्ते समेधन्ते वर्णाः इति

108. ह कारस्य उच्चारणास्थानम्

1. तालु
2. ओष्ठः
3. कण्ठतालु
4. **कण्ठः**

109. ऊष्माणः एते

1. य व र ल
2. अ इ उ
3. **श ष स ह**
4. इ उ ऋ लृ

110. एते संयोगसंज्ञाकाः भवन्ति

1. **अज्भिः अव्यवहिताः हलः**
2. अज्भिः व्यवहिताः हलः
3. व्यञ्जनैः व्यवहिताः
4. अज्भिः व्यवहिताः अचः

111. हरे + ए इत्यस्य सन्धिः क्रियते चेत्

1. हरै
2. **हरये**
3. हरे
4. हरी

112. ''पौर्वशालः'' इत्यत्र वृद्धिविधायकं सूत्रम्

1. तद्धितार्थोत्तरपदसमाहारे च
2. मृजेर्वृद्धिः
3. **तद्धितेष्वचामादेः**
4. यस्येति च

113. शान्तः इत्यत्र परसवर्णविधायकं सूत्रम्

1. वा पदान्तस्य
2. **अनुस्वारस्य ययि परसवर्णः**
3. नश्चापदान्तस्य झलि
4. मोऽनुस्वारः

114. षट् सन्तः इत्यत्र ष्टुत्वनिषेधमनेन सूत्रेण विधीयते ।

1. तोः षि
2. अनाम्नवति नगरीणामिति वाच्यम्
3. झलां जशोऽन्ते
4. **न पदान्ताट्टोरनाम्**

अधः दत्तं गद्यांशं पठित्वा 115, 116, 117 प्रश्नानां समुचितानि समाधानानि चिन्वन्तु ।

ऋषयो मन्त्रद्रष्टारः इत्यर्थमाश्रित्य ऋषयः कवयः इत्युच्यन्ते । तैः तत्त्वदर्शिभिः मन्त्रेण यानि कार्याणि दृष्टानि तान्येव वेदत्रय्यां सन्निहितानि । एवं संलक्ष्यते यत् तत्त्वार्थदर्शित्वम् ऋषित्वं कवित्वं च परस्परसम्बद्धमेव । यत्र दिव्यम् अलौकिकं प्रतिभामूलकं कल्पनाजन्यं वा ज्ञानं संलक्ष्यते तत्र कवित्वं स्वीक्रियते ।

115. ऋषिषु, कविषु समानतया एतत् प्रतिभाति

1. ध्यानमग्नत्वम्
2. तत्त्वार्थदार्शित्वं
3. राजाश्रयत्वं
4. सम्पन्नत्वं

116. कवित्वमिति एतत् स्वीक्रियते

1. अभ्यासमूलक शास्त्रविहितं ज्ञानं
2. स्वाधीतकाव्येषु विद्यमानं ज्ञानं
3. प्रतिभामूलकं कल्पनाजन्यं ज्ञानं
4. स्वाधीतशास्त्रेषु विद्यमानं ज्ञानं

117. वेदस्त्रयी नाम

1. ऋग्-यजुस्-अथर्वाख्याः
2. यजुस्सामाथर्वाख्याः
3. ऋग्सामाथर्वाख्याः
4. ऋग्यजुस्सामाख्याः

अधः दत्तं श्लोकं पठित्वा 118, 119, 120 प्रश्नानां समुचितानि समाधानानि लिखन्तु ।

यात्येकतोऽस्तशिखरं पतिरोषधीना -
माविष्कृतोऽरुणपुरः सर एकतोऽर्कः ।
तेजोद्वयस्य युगपद् व्यसनोदयाभ्यां
लोको नियम्यत इवात्मदशान्तरेषु ॥

118. ''यात्येकतोऽस्तशिखरं पतिरोषधीनाम्'' इत्यस्यायमर्थः

1. सूर्यः उदेति
2. सूर्यः अस्तं गच्छति
3. चन्द्रः उदेति
4. **चन्द्रः अस्तं गच्छति**

119. श्लोकस्यास्य द्वितीयार्थस्य भावः

1. कालचक्रं सर्वान् जनान् स्वादेशैः नियमयति
2. **कालचक्रं सुखदुःखपरिवर्तनेन जगत् नियमयति**
3. कालचक्रं सर्वेषामपि सुखापेक्षया दुःख भाजकमिति
4. कालचक्रं सर्वेषामपि दुःखापेक्षया सुखसाधकमिति

120. 'अर्कस्य' इति पदस्य समानार्थकः

1. जैवातृकस्य
2. द्विजराजस्य
3. अब्जस्य
4. **विरोचनस्य**

METHODOLOGY

121. चार्वाक - जैन - बौद्धदर्शनानि इति त्रीण्यपि एवं व्यवह्रियन्ते ।

1. नास्तिकदर्शनानि
2. तत्वदर्शनानि
3. पुराणानि
4. प्रस्थानत्रयम्

122. दिल्लीनगरे ''अन्तर्राष्ट्रियसंस्कृतसम्मेलनम्'' अस्मिन् वत्सरे प्रचलितम् ।

1. 1973 तमे वर्षे मार्चमासे
2. 1971 तमे वर्षे मार्चमासे
3. 1972 तमे वर्षे मार्चमासे
4. 1974 तमे वर्षे मार्चमासे

123. संस्कृतभाषया अभिप्रायप्रकटनं दुष्करं भवति किमर्थम्

1. दैनन्दिनजीवने व्यवहाराभावात्
2. अपाणिनीयपदप्रयोगानादरणात्
3. अनन्तस्य व्याकरणस्य प्रभावात्
4. दैवभाषाकारणात्

124. विद्यालयकलालय पद्धत्यनुसारं संस्कृतशिक्षणस्य उद्देश्येषु इदं प्रारम्भिकस्तरस्य उद्देश्यं भवति

1. संस्कृतगद्यानां पद्यानाञ्च अर्थग्रहणस्य क्षमता ।
2. प्रौढकाव्यानां गद्यकाव्यानां च अर्थावगमनक्षमता ।
3. संस्कृते पद्यानां रचनायां क्षमता ।
4. **सरलश्लोकानां कण्ठस्थीकरणम् ।**

125. विद्यालयकलालयपद्धत्यनुसारं संस्कृतशिक्षणे प्रारम्भिकस्तरः

1. 1–5 कक्ष्याः
2. 3–6 कक्ष्याः
3. **5–6–7 कक्ष्याः**
4. 1–7 कक्ष्याः

126. ताललयानुसारं मधुरस्वरेण संस्कृतकवितां पठितुं समर्थाः स्युः इत्येतत् संस्कृतशिक्षणोद्देश्यम् अस्य संबद्धम् भवति ।

1. **कलात्मकमुद्देश्यम्**
2. सांस्कृतिकमुद्देश्यम्
3. अभिव्यक्त्युद्देश्यम्
4. रचनात्मकमुद्देश्यम्

127. भाषा एवं शिक्ष्यते

1. अभ्यासेन नाट्येन
2. **नाट्येन गानेन**
3. गानेन अनुकरणेन
4. अनुकरणेन अभ्यासेन

128. संस्कृताध्यापकाः सरलसंस्कृते स्वविचारान् अभिव्यञ्जयितुं छात्रान् उत्साहितान् कुर्युः। इति अस्य सिद्धान्तस्य संबद्धं भवति

1. अभ्यसनस्य सिद्धान्तः
2. स्वाभाविकतायाः सिद्धान्तः
3. रुचेः सिद्धान्तः
4. मौखिककार्यसिद्धान्तः

129. अध्यापकः छात्रैस्साकं एवं व्यवहारं कुर्यात् ।

1. स्नेहेन, रौद्रेण
2. रौद्रेण, कठिनतया
3. कठितनया स्नेहेन
4. स्नेहेन सहानुभूत्या

130. एषः छात्रः शिक्षाग्रहणे मन्दगतिः भवति

1. सक्रियच्छात्रः
2. अपक्रियच्छात्रः
3. निष्क्रियच्छात्रः
4. दुष्क्रियच्छात्रः

131. अधो दत्तेषु परम्परागतपद्धतेः असंबद्धं नामान्तरम्

1. व्याकरणानुवादपद्धतिः
2. व्याकरणपद्धतिः
3. पण्डितपद्धतिः
4. पाठशालापद्धतिः

132. अधो दत्तेषु पाठशालापद्धत्यां दोषः -

1. अस्यां पद्धतौ गुरुशिष्यसम्बन्धः दृढः स्नेहपूर्णश्च भवति ।

2. एकस्यैव विषयस्य दीर्घकालं भूरिप्ररिश्रमेण अध्ययनेन छात्राणां ज्ञानं तस्मिन्नेव क्षेत्रे सीमितं सङ्कुचितञ्च भवति ।

3. अनया पद्धत्या अधीताः छात्राः संस्कृतभाषायाः शुद्धं विस्तृतं स्वरूपं जानन्ति ।

4. अनया पद्धत्या अधीतानां छात्राणां शास्त्रपाण्डित्यं पूर्णं परिनिष्ठितञ्च भवति ।

133. संस्कृतशिक्षणापद्धतिषु संरचनात्मकपद्धतिः नाम

1. विभिन्नेषु अर्थेषु विशिष्टानां वाक्यानां प्रयोगस्य अभ्यासः अनया पद्धत्या अध्याप्यते ।

2. आदौ शब्दरूपाणां, समासचक्रस्य, अमरकोशस्य कंण्ठस्थीकरणं, अनन्तरं व्याकरणसूत्राणां बोधनं, तदनन्तरं वेदानां वेदाङ्गानां कूलङ्कषचर्चा अत्र भवति ।

3. पाश्चात्यविद्वांसः संस्कृतसाहित्यं व्याकरणञ्चाधीत्य पाश्चात्यरीत्या विश्लेषणं अत्र भवति।

4. संस्कृतमयवातावरणस्य निर्माणेन निरन्तरं संस्कृतभाषयाः प्रयोगेण छात्राः अनायासं संस्कृतं शिक्षन्ते ।

134. अधो दत्तेषु गद्यशिक्षणाविधिः

1. प्रायोजनविधिः

2. व्याख्याविधिः

3. व्युत्पत्तिविधिः

4. पद्यपूरणविधिः

135. वृत्तबन्धसहितं

1. गद्यं
2. पद्यं
3. चम्पू
4. नाटकम्

136. व्याकरणशिक्षणस्य विभिन्नासु प्रणालीषु अनौपचारिकप्रणाल्याः विस्तृतं रूपं

1. आगमन-निगमन प्रणाली
2. सहयोग प्रणाली
3. प्राचीन प्रणाली
4. प्रयोग प्रणाली

137. निश्चितं व्याकरणग्रन्थमाधारीकृत्य तत्रत्य सूत्राणां उदाहरणानां साहाय्येन भाषायाः शब्दानाञ्च निश्चितं ज्ञानं प्राप्नुवन्ति चेत् सा प्रणाली

1. अनौपचारिक प्रणाली
2. प्रयोग प्रणाली
3. सिद्धान्त प्रणाली
4. आगमन-निगमन प्रणाली

138. अनुवादः इति पदस्य शब्दिकोऽर्थः

1. अनुसृत्य वादनम्
2. अनुसृत्य वाचनम्
3. अनुसृत्य वन्दनम्
4. अनुसृत्य कथनम्

139. एतत् मनोवैज्ञानिकं तथ्यम्

1. अस्माकमनुभूतिः सूक्ष्मतायाः स्थूलतां प्रति गच्छति ।
2. **अस्माकमनुभूतिः स्थूलतायाः सूक्ष्मतां प्रति गच्छति ।**
3. अस्माकमनुभूतिः सूक्ष्मतायाः अतिसूक्ष्मतां प्रति गच्छति ।
4. अस्माकमनुभूतिः स्थूलतायाः अतिस्थूलतां प्रति गच्छति ।

140. अधो दत्तेषु दृश्यश्रव्यसाधनानां महत्वस्य असंबद्धं वाक्यम्

1. **भाषायाः व्यावहारिक प्रयोग दर्शनेन छात्राः अनुकरणे निष्क्रियाः स्युः ।**
2. अनुभवस्य सीमा विस्तृता स्यात् ।
3. पाठ्यवस्तु सार्थकं । सुग्राह्यञ्च कर्तव्यम् ।
4. अध्ययने श्रवणेन्द्रियस्य, दर्शनेन्द्रियस्य च आकर्षकम् भवति ।

141. संस्कृतभाषाशिक्षणे चित्राणां प्रयोगः अत्र कर्तुं शक्यते ।

1. अक्षरविन्यासव्याख्या - कठिनशब्दानां व्याख्या समये
2. **महापुरुषाणां - नेतॄणां परिचयसमये**
3. सन्धिच्छेदः - समास विग्रह विषये
4. निबन्धस्य रूपरेखा - सारांशलेखनसमये

142. बालकः अस्य साहाय्येन स्वीयमुच्चारणं स्वयं श्रुत्वा अशुद्धीः निवारयितुं प्रभवति ।

1. ग्राम् फोन्
2. आकाशवाणी
3. प्रतिकृतिः
4. **टेप् रिकार्डर्**

143. विद्यालयस्थापनोद्देस्यम् ।

1. छात्राणां भाषाचतुष्टयकौशलसम्पादनम्

2. छात्राणां उद्योगसाधनाशक्तिसम्पादनम्

3. छात्राणां सर्वाङ्गीणविकासः

4. छात्राणां उत्तीर्णताप्रमाणपत्रसम्पादनम्

144. समाजविद्यालययोः परस्परसान्निहित्यं अनेन स्थापयेत् ।

1. लेखकः

2. प्रधानाध्यापकः

3. छात्रः

4. संघसंस्कर्ता

145. समयसारिणीनिर्माणसिद्धान्तेषु एतत् मुख्यं भवति ।

1. अध्यापकस्य योग्यतायाः रुचेश्चाननुसारेण कार्यप्रदानम् ।

2. अनुचितप्रकारेणकार्यवितरणम् ।

3. अध्यापकस्य योग्यतायाः रुचेश्चानुसारेण कार्यप्रदानम्

4. अध्यापक छात्रसम्पर्करहितं

146. बालकेषु क्रीडया अनुशासनसंपादनं दण्डनापेक्षयावरमिति अयमुक्तवान्

1. प्लेटो

2. पेस्तालजी

3. टि.पि. नन्

4. फ्रोबेल्

147. विद्यालयस्य हृदयम्

1. सङ्ग्रहालयः
2. क्रीडाङ्गणम्
3. कक्ष्या
4. पुस्तकालयः

148. छात्राणां सर्वाङ्गीणविकासः अनयोः सहयोगेन सुसाध्यं भवति ।

1. गृह - विद्यालययोः
2. गृह - समाजयोः
3. विद्यालय - समाजयोः
4. गृह - वार्तापत्रिकयोः

149. अधो दत्तेषु एतत् ज्ञानपाठप्रकारः भवति ।

1. उच्चारणं
2. पद्यपाठः
3. गद्यपाठः
4. भाषणं

150. अधो दत्तेषु बोधनासाधनेषु सामान्यसहायकोपकरणम्

1. प्रतिकृतिः
2. सूचीदण्डः
3. यथार्थवस्तु
4. मानचित्रं

151. सूक्ष्मशिक्षणं प्रप्रथमतया अस्मिन्वर्षे आविष्कृतम्

1. 1970
2. 1965
3. **1960**
4. 1955

152. शिक्षणकलायां दक्षताप्राप्तौ एतच्छिक्षणं अतीवोपकरोति

1. पारम्परिकशिक्षणम्
2. कथाशिक्षणम्
3. नाटकशिक्षणम्
4. **सूक्ष्मशिक्षणम्**

153. मस्तिष्कं प्रबोधयितुं चिन्तनाशक्तिं जागरयितुं अवधानं रक्षितुञ्च उपयुक्तं शाब्दिकमाध्यममेव प्रश्नः इति उक्तवान्

1. **जंगीरा**
2. कन्निङ्गम्
3. डा. वी. मुरलीधरशर्मा
4. रामदेव कथूरिया

154. प्राचीनैरुपलक्षितस्य व्याख्यानस्य समुचितक्रमः

1. पदार्थोक्तिः - पदच्छेदः - विग्रहः - वाक्ययोजना - आक्षेपस्य समाधानं
2. **पदच्छेदः - पदार्थोक्तिः - विग्रहः - वाक्ययोजना - आक्षेपस्य समाधानं**
3. पदार्थोक्तिः - विग्रहः - पदच्छेदः - वाक्ययोजना - आक्षेपस्य समाधानं
4. विग्रहः - पदच्छेदः - पदार्थोक्तिः - वाक्ययोजना - आक्षेपस्य समाधानं

155. व्याख्यानसमये चित्राणां वस्तूनां प्रदर्शनं लेखनञ्च ईदृशव्याख्या घटकत्वेन उच्येत ।

1. मुख
2. **प्रेरकपरिवर्तनम्**
3. कण्ठस्वर
4. चलन

156. ध्वनिसिद्धान्तं काव्यलक्षणं वा विषयीकृत्य प्रवृत्तं व्याख्यानम् अस्य उदाहरणं भवति ।

1. **विवरणात्मक व्याख्यानम्**
2. वर्णनात्मक व्याख्यानम्
3. वैज्ञानिक व्याख्यानम्
4. नाटकीय व्याख्यानम्

157. सामान्यतया लघूनां लेखनफलकानां प्रमाणम्

1. 3' × 6'
2. 4' × 8'
3. **1 1/2' × 2'**
4. 3' × 8

158. आधुनिकविद्यालयेषु प्रायः वार्षिकपरीक्षाणामाधारेण छात्राणाम् उत्तीर्णता, अनुत्तीर्णता वा उद्घोष्यते । अनेन अस्य कौशलस्य परीक्षणं क्रियते ।

1. वाचन
2. भाषण
3. श्रवण
4. **लेखन**

159. वस्तुनिष्ठपरीक्षया एतं विषयं परीक्षितुं शक्यते ।

1. **शब्दज्ञानम्**
2. लिखिताभिव्यक्तिः
3. घटनानां वर्णनम्
4. सारलेखनम्

160. दत्तं वाक्यं शुद्धं चेत् (✓) चिह्नम्, अशुद्धं चेत् (×) चिह्नञ्च कुण्डल्यां लिखत ।

1. सः बाह्मणाय गां ददाति ( )
2. बालः कन्दुकं क्रीडति ( )
3. बाला पुष्पाणि स्पृहयति ( )
4. अध्यापकः छात्रं संस्कृतं पाठयति ( )

ईदृशप्रश्नप्रकारस्य नाम

1. बहुविकल्पप्रश्नाः
2. प्रत्याह्वानप्रश्नाः
3. तुलनात्मकप्रश्नाः
4. **प्रत्यभिज्ञाप्रश्नाः**